

Εμπειρικά δεδομένα δεκαετίας 1990

Έλεγχος διπολιτισμικής συνειδητοποίησης των φοιτητών
και διερεύνηση των προσδοκιών τους από τα λεξικά
που χρησιμοποιούν

Προέρευνα

Η έρευνα στο σύνολό της έγινε για την λήψη αποφάσεων σχετικά με τις προτεραιότητες στη διδασκαλία της μετάφρασης.

Γενικά στο μάθημα των μεταφραστικών ασκήσεων είναι απαραίτητες αλλαγές που θα εισάγουν τους φοιτητές στην μεταφρασεολογία έτσι όπως αυτή επικρατεί σήμερα στα Δυτικά πανεπιστήμια. Για τον λόγο αυτό κρίθηκαν απαραίτητα στοιχεία τα οποία βοηθούν στον προσδιορισμό της συνειδητοποίησής τους ως προς φαινόμενα σχετικά με τη μεταφραστική διαδικασία και θεωρητικά και σε επίπεδο εφαρμογής.

Στην προέρευνα, ακ. έτος 1991-92, όπου χρησιμοποιήθηκε ερωτηματολόγιο συλλέχθηκαν τα ακόλουθα δεδομένα:

Ερώτηση 1:

Οι περισσότεροι φοιτητές ήταν άτομα που πρόσφατα αποφοίτησαν από την Μ.Ε.

Ερώτηση 2:

Το 92,31% ήταν φοιτήτριες.

Ερώτηση 3:

Το 96,15% του δείγματος ήταν ελληνόφωνοι φοιτητές

Ερώτηση 4:

Όλοι τους ήταν απόφοιτοι λυκείου. Δηλαδή άτομα τα οποία είχαν δαν το μάθημα της μετάφρασης μέσα από συγκεκριμένες τουλάχιστο εμπειρίες τους από τα αρχαία ελληνικά και τα λατινικά.

Ερώτηση 5:

Ενα άλλο γεγονός επιθυμητό για τις ανάγκες της έρευνας είναι το ότι 92,31% ήταν φοιτητές Ιταλικής φιλολογίας δηλαδή όχι μόνο εν δυνάμει μεταφραστές αλλά και δάσκαλοι ιταλικής. Το 88,46% φοιτούσαν στο 1ο εξάμηνο, δείγμα της αντίληψης ότι το μάθημα ανήκει γενικά στις εύκολες “γλωσσικές ασκήσεις που δεν απαιτούν κάποια επιπλέον εμπειρία για την εφαρμογή τους” όπως παρατηρεί η Snell Horby.

Ερώτηση 6:

Από αυτούς το 57,69% ήταν μόνο φοιτητές και κατά συνέπεια είχαν θεωρητικά τη δυνατότητα να συμμετέχουν άμεσα στην εκπαιδευτική διαδικασία. Μεταξύ τους δεν υπήρχε κανένας που εξ αιτίας του επαγγέλματός του να συσώρευσε εμπειρίες από μεταφραστικές πράξεις.

Ερώτηση 7:

Όλοι είχαν διδαχτεί τα ιταλικά στην Ελλάδα και από αυτούς το 80,77% δήλωνε ότι διδάχτηκε τα ιταλικά μόνον σε φροντιστήριο με μόνη εξαίρεση 10%, επί του συνολικού δείγματος, που δήλωναν ότι διδάχτηκαν τα ιταλικά και στο Τμήμα Ιταλικής φιλολογίας.

Ερώτηση 8:

Από αυτούς μόνο το 26,92% δήλωνε ότι διδάχτηκε τη μετάφραση απόκλειστικά στο Τμήμα φοίτησής του

Ως προς το χρονικό διάστημα που διδάχτηκαν τη μετάφραση πριν από την είσοδό τους στο Τμήμα Ιταλικής Φιλολογίας αρκετοί δηλώνουν λιγότερο από 9 μήνες ελάχιστοι περισσότερο από 9 μήνες και μόλις 26,92% ακριβώς μια σχολική χρονιά δείγμα της ομολογουμένως περιορισμένης εμπειρίας τους. Περίπου 20% από τους φοιτητές δήλωσαν ότι έχουν διδαχτεί μεταφραστικές ασκήσεις από

γαλλικά ή αγγλικά στα ελληνικά γεγονός που εγγυάται συσσωρευτικές επιδράσεις εμπειριών.

Ερώτηση 9:

Ως προς το μάθημα της μετάφρασης το 50% δηλώνει ότι γίνεται για τη διδασκαλία της γλώσσας, το 30% δεν δηλώνει τίποτα μόλις το 12% το αποδέχεται σαν ανεξάρτητο αντικείμενο με στόχο τη διδασκαλία τουλάχιστον στρατηγικών και τεχνικών μετάφρασης.

Ερώτηση 10:

Είναι αισιόδοξο το γεγονός ότι μόλις 3,85% των φοιτητών αντιμετωπίζει τη μετάφραση απλά σαν μάθημα που πρέπει να κατοχυρωθεί για την απόκτηση του πτυχίου αυτό όμως δεν μειώνει το βάρος της πληροφορίας ότι κανείς δεν τη βλέπει αποκλειστικά (σημ: δεκαετία του 1990) με επαγγελματική προοπτική.

Ερώτηση 11:

Το 96,15% είχε πρώτη γλώσσα την ελληνική απαραίτητη προϋπόθεση για την έρευνα.

Το ίδιο ισχύει και για την πρώτη γλώσσα των γονέων του συνόλου των φοιτητών.

Ερωτήση 12/13:

Όλοι τους αυτοαξιολογούν με κλίμακα δεκάβαθμη ως επαρκή την ικανότητά τους κατανόησης ιταλικού γραπτού λόγου, μόλις 3,85% θεωρεί ανεπαρκή την ικανότητα παραγωγής ιταλικού γραπτού λόγου και φυσικά όλοι τους θεωρούν εξαιρετικά καλή την ικανότητα τους παραγωγής ελληνικού γραπτού λόγου.

Ερώτηση 14:

Ενδιαφέρον χαρακτηριστικό τους είναι το γεγονός ότι 61,54% έχουν κάποιο πιστοποιητικό γλωσσομάθειας της ιταλικής γλώσσας.

Ερώτηση 15:

Ενδεικτικό της εκτίμησης τους σχετικά με την ευκολία της μετάφρασης και της “θέσης της στις ασκήσεις γλώσσας” είναι το ότι 88,46% δεν έχει κατοχυρώσει κανένα μάθημα ιταλικής γλώσσας αλλά έχει ήδη επιλέξει το μάθημα των μεταφραστικών ασκήσεων.

Το ίδιο ισχύει και για άλλα διδασκόμενα μαθήματα στα ιταλι-

κά, το 92,31% δεν έχει κατοχυρώσει κανένα και δεν παρακολουθεί κανένα. Ένα άλλο ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι το 96,15% δεν παρακολουθεί κανένα διδασκόμενο μάθημα ξένης γλώσσας ή μάθημα που να διδάσκεται σε ξένη γλώσσα εκτός της ιταλικής (100%). Επίσης δεν παρακολουθεί κανείς μαθήματα που διδάσκονται στα ελληνικά, το πιο πιθανό είναι ότι συμπλήρωσαν, αυτό συνέβαινε συχνά κατά τη διάρκεια συλλογής των δεδομένων, το ατομικό πρόγραμμα σπουδών τους επιλέγοντας μόνο μαθήματα ιταλικής ως ξένης γλώσσας (άλλο ένα στοιχείο της αντίληψης τους για την σημασία της διδασκαλίας γλωσσικών μαθημάτων ιταλικής και δεδομένου ότι εκεί κατατάσσουν και τη μετάφραση άλλη μια ένδειξη της αξίας της στην εκπαιδευτική τους συνειδητοποίηση).

Ερώτηση 16:

Μόλις 26,82% των φοιτητών δήλωσαν ότι παρακολουθούν 8 ώρες την εβδομάδα διδασκαλία ιταλικής γλώσσας. Οι υπόλοιποι ή αναφέρουν λιγότερες από 8 ώρες/εβδομάδα ή περισσότερες που σημαίνει ότι όντως έχουν επιλέξει περισσότερα από 1 επίπεδα ιταλικής γλώσσας.

Ερώτηση 17:

Το μάθημα των Μεταφραστικών ασκήσεων είναι τετράωρο. Μόλις το 15,38% του πληθυσμού το παρακολουθεί 4 ώρες την εβδομάδα, το 65,38% λιγότερο από 4 ώρες την εβδομάδα και το 7,69% διδάσκεται κατά 1 τουλάχιστον επιπλέον ώρα μεταφραστικές ασκήσεις σε άλλον εκπαιδευτικό φορέα.

Λεξιλόγιο:

Οι φοιτητές εκτέθηκαν σε λίστα λέξεων της ιταλικής. Οι λέξεις αυτές προέρχονταν από τα αρχαία ελληνικά αλλά η σημασία τους ήταν ψευδοδιαφανής για τους έλληνες μή-φυσικούς ομιλητές της ιταλικής.

Η αντίδρασή τους έτσι όπως απότυπώθηκε στις απαντήσεις τους παρουσιάζει την εξής εικόνα:

sinedrio

(Palazzi): s.m. [dal greco συνέδριον, consesso, e luogo dove si riu-

nisce il consesso] tribunale supremo presso gli Ebrei, in Gerusalemme// fig. Scherz. Consesso di persone piu' o meno autorevoli per deliberare.

Περίπου 96% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι σημαίνει συνέδριο.

sindrome

(Palazzi): s.f. [dal greco συνδρομή, concorso] T. med. Il complesso di tutti i sintomi che si riscontrano in un malato.

42,31% των ερωτηθέντων δεν απάντησαν και περίπου 35% δήλωσαν ότι σημαίνει σύνδρομο. Οι υπόλοιποι το εξέλαβαν ως ασθένεια, πίστη, σύμπτωμα, συνδρομή, τάση, χαρακτηριστικά.

sinusia

(Palazzi): s.f. [dal greco συνουσία, convivenza] T. eccl. L' unione delle tre persone della Trinita' in un' unica sostanza.

88,47% των ερωτηθέντων απέδωσε στη λέξη αυτή τη γνωστή σημασία στα ελληνικά.

Οι υπόλοιποι το εξέλαβαν ως ερωτικός, γονιμοποίηση, επαφή στοιχείων.

epitetico

(Palazzi): (pl. -ci) agg. di epitesi, che forma epitesi

epitesi

(Palazzi): s.f. [dal greco επίθεσις, sovrapposizione] paragoge, aggiunta di un fonema in fine di parola.

Μόνον το 3,85% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι είναι όρος της γραμματικής.

antisinusiasta

(Palazzi): anti- prefisso [dal greco αντί] indica apposizione, avversione e sim.: antipapa, antipodo.

73,08% δεν απάντησε και όσοι απάντησαν το εξέλαβαν ως: αντισυνουσιαστής, αντισεξουαλικός, πουριτανός, άγαμος.

erotologo

(Zingarelli): erotologia [comp. di eroto- e -logia] s.f. studio dei fenomeni relativi all' erotismo.

(Palazzi) -logo prefissoide [dal greco λέγω, dire e λόγος, discorso] in parole composte di origine greca e di formazione moderna che possono significare o nomi di persone che si occupano di una determinata disciplina (filologo, speleologo), o avere il significato di discorso e sim. (apologo, analogo).

46,15% των ερωτηθέντων δεν απάντησε και οι υπόλοιποι το εξέλαβαν ως ερωτόλογο, ερωτιάρη, ερωτολόγο και ερωτολόγιο.

sintagmatico

(Palazzi): (pl. -ci) agg. relativo ai sintagmi.

Sintagma (pl. -mi) s.m. [dal greco σύνταγμα, composizione] T. ling. Unita' sintattica dotata di una certa autonomia significativa.

92% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι σημαίνει συνταγματικός.

atomo

(Palazzi): s.m. [dal greco άτομος, indivisibile] particella considerata un tempo come indivisibile che entra come elemento nella composizione della molecola; e che, secondo le ultime teorie e' a sua volta composto da un nucleo centrale (protoni e neutroni) intorno al quale gravitano, come I pianeti intorno al sole, gli elettroni// pulviscolo in un raggio di sole// fig. un minimo, un nonnulla, un briciolino// dim. Atomuzzo, N. molecola, corpuscolo, bruscolo.

Περίπου 14% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι είναι όρος της χημείας, 23% δεν απάντησε καθόλου και οι υπόλοιποι το εξέλαβαν ως άνθρωπο ή το συνώνυμό του ως άτομο.

paragogico

(Palazzi): (pl. -ci) agg. che e' paragoge// di paragoge.

paragoge s.f. [dal greco παραγωγή, derivazione, indugio] T. gramm. Figura grammaticale, per cui si aggiunge una lettera o una

sillaba in fine delle parole come p.e. virtude, fue// N. epitesi.

Μόλις 3,85% των ερωτηθέντων απάντησε ότι είναι όρος της γραμματικής, 15,38% δεν απάντησε καθόλου και οι υπόλοιποι φοιτητές το εξέλαβαν ως απόδοτικός, δημιουργικός, παραγωγικός, παραγωγός, επικερδής, παραγωγικότητα, προϊόν.

simbiosi

(Palazzi): s.f. invar. [dal greco συμβίωσις, convivenza] T. biol. convivenza di animali o piante con vantaggio reciproco, come avviene tra il paguro e l' attima o tra la dromia e la spugna// fig. associazione tra due fatti o persone con reciproco vantaggio: in lui si e' realizzata una seconda simbiosi tra l' uomo politico e l' uomo di cultura.

Κανείς από τους ερωτηθέντες δεν το εξέλαβε ως όρο της βιολογίας και μόνον 3,85% από τους φοιτητές δεν απάντησε καθόλου αντίθετα το 80% περίπου απάντησε ότι σημαίνει συμβίωση ατόμων στο ίδιο σπίτι και από αυτούς περίπου 8% ότι πρόκειται συμβίωση ατόμων που έχουν μεταξύ τους εξωγαμική σχέση.

epimaco

(Zingarelli): [voce dotta, dal greco επίμαχος, facile ad attaccare, comp. di επι- e μάχη (battaglia)] s.m. (pl. -chi) uccello tropicale dei Passeriformi che ha due penne centrali della coda lunghissime (epimachus fastosus).

Το 19,23% των ερωτηθέντων δεν απάντησε καθόλου και οι υπόλοιποι το εξέλαβαν ως επίμαχος, επίπονος, επίκαιρος, μαχητικός, κρίσιμος, σημαντικότερο.

aerologo

(Zingarelli): [comp. di aero- e -λογο] s.m. (f. -a; pl. -gi) specialista di aerologia

(Palazzi): aerologia s.f. [comp. da aero- e del greco λόγος, discorso] quel ramo della meteorologia che si occupa degli strumenti e dei metodi per la misurazione degli elementi dell' atmosfera// l' insieme delle cognizioni meteorologiche necessarie per la navigazione aerea

(meteorologia aeronautica).

26,92% δεν απάντησαν καθόλου και 34% το εξέλαβαν ως φα-φλατάς. Οι υπόλοιποι είπαν ότι σημαίνει παράλογος, ασυνάρτητος, πολυλογάς, αερολογία, αιθεροβάμων, ανοησία, μπουρδα και μόνον 3,85% δήλωσαν ότι σημαίνει αερολόγος.

antipirico

(Palazzi): anti- prefisso [dal greco αντί] indica opposizione, av- versione e sim.: antipapa, antipodo.

(Zigarelli) pirico [dal greco πύρ, genit. πυρός fuoco: v. piro-] agg. (pl. m. -ci) che ha relazione col fuoco, che produce fuoco/ spettacolo pirico, spettacolo pirotecnico, polvere pirica, da sparo.

Το 57,69% δεν απάντησε καθόλου και οι υπόλοιποι ερωτηθέντες το εξέλαβαν ως αντιφλέγον, αντιπυρικός, πυράντοχος, άφλεκτος, αντιπυρετικός, αντιπυρική ζώνη.

pirofilo

(Palazzi): agg. [comp. di piro- e φίλος, amico] di una particolare qualita' di stoviglie resistenti al fuoco.

piro-: prefissoide [dal greco πύρ, fuoco] che aggiunge a una parola l' idea del fuoco di macchina a vapore di prodotto della distillazione secca, di stato febbrile e sim.

filo: prefisso [dal greco φίλος, amico] che forma parecchie parole, col significato di amico, di amatore, e sim.: filosofia, filarminico, filotea, ecc.

84,62% δεν απάντησαν, οι υπόλοιποι το εξέλαβαν ως πυρομαχής, εύφλεκτος, πυρόφυλλο, πυράντοχος.

cinofilo

(Palazzi): agg. di cinofilia// s.m. amico dei cani, allevatori di cani.

cinofilia: s.f. [comp. di cino- e filia-] affetto per I cani// anche interesse per l' allevamento dei cani, per lo studio delle loro caratteristiche ecc.

95,15% δεν απάντησαν και μόνον 3,85% το εξέλαβαν ως φύλλο βελανιδιάς.

eliografia

(Palazzi): s.f. lo studio del sole// T. inc. l' arte di ottenere incisione per mezzo dell' azione chimica della luce solare o artificiale// il disegno così' ottenuto// T. mil. Trasmissione di segnalazioni telegrafiche per mezzo dell' eliografo.

53,85% των ερωτηθέντων δεν απάντησε και οι υπόλοιποι το εξέλαβαν ως ελαιογραφία, ή αλληλογραφία.

elibus -λέξη σύνθετη και όχι δάνειο από τα αρχαία ελληνικά-

(Palazzi): [comp. di eli- e -bus, sul modello dell' ingl. helibus] s.m. elicottero usato per il trasporto frequente di molte persone su tratti brevi // elicottero di grande capienza.

92,31% δεν απάντησε καθόλου και οι υπόλοιποι το εξέλαβαν ως ισοζύγιο και ελικόπτερο.

problema

(Palazzi): (pl. -emi) s.m. [dal greco πρόβλημα, cio' che e' proposto, quesito] T. fil. questione da risolversi// T. mat. quesito di aritmetica o algebra o geometria che si deve risolvere secondo leggi di queste scienze, partendo dai dati espressi nell' enunciato// p. est. questione difficile da risolvere: il problema delle esportazioni; problemi sociali// di persona, il cui carattere e' difficile a spiegare: quell' uomo e' un problema// problemaccio// N. caso, fattispecie, quesito, tema, teorema/ facile, difficile, astruso, solubile, insolubile, soluto, insoluto, grave/ determinare, impostare, discutere, risolvere, proporre/ dati, enunciato, incognito, soluzione.

Το 76,92% απάντησε ότι σημαίνει πρόβλημα και οι υπόλοιποι προβληματισμός ή εμπόδιο.

fanatico-λέξη που προέρχεται από τα λατινικά-

(Zingarelli): [v. dotta, lat. fanaticu(m), ispirato da una divinita' invasato da estro divino, da fanum, tempio] agg. anche s.m. (f.-a, pl.

-ci) 1 che, chi mosso da esagerato entusiasmo per una dottrina religiosa, politica e sim., si mostra intollerante nei confronti di ogni posizione che non sia la sua: e' un credente -, il suo e' uno zelo -sin. Fazio-
so, settario 2 ammiratore entusiasta di qc. o di q.c./ che, chi si dedica ad una determinata attivita' con eccessivo zelo ed entusiasmo: essere - del teatro, della letteratura, dello sport; essere - per la musica; sono tutti fanatici ammiratori di quell' attrice, sin. esaltato 3 pop. Intemperante, violento.

Περίπου 93% των ερωτηθέντων απάντησαν φανατικούς.

scettismo

(Palazzi): s.m. [da scettico, dal francese (dal greco)] T. fil. dottrina filosofica secondo la quale il dubbio e' esteso deliberatamente e sistematicamente a tutti gli oggetti della conoscenza umana, sospendendo pertanto ogni nostro giudizio intorno ad essi// com. tendenza di una persona a dubitare, incredulita' abituale, indifferenza// N. pironismo.

Το 69,23% δεν απάντησε, οι υπόλοιποι το εξέλαβαν ως θεωρία της σχετικότητας, προβληματισμός, σκέψη, συσχετισμός, σκεπτικισμός και μόλις 3,85% σκεπτικισμός.

scopo

(Palazzi): s.m. [dal greco σκοπός, mira, scopo] ant. Propr. Il punto al quale si mira nel bersaglio; o quel pezzetto di carta o altro che si pone dai periti nei paletti per mirar giustone nel livellare// piu' com. il fine a cui si tende in un' azione l' oggetto dei desideri o dell' intenzione: mi prefiggo questo scopo, i figli sono lo scopo della nostra vita// T. bal. Falsoscopo, nel tiro indiretto delle ortigliere, il punto visibile a cui, dopo opportuni calcoli, si mira con lo strumento ottico perche' la bocca riesca puntata al vero bersaglio lontano o nascosto// N. aspirazione, bersaglio, obbietto, oggetto, proposito, secondo fine, termine/ nobile, ignobile, grandioso, meschino, sublime, vergognoso, supremo, principale, secondario/ collimare, convergere, servire, prestarsi, consacrarsi, dedicarsi, tendere, prefiggersi, proporsi, mirare,

ottenere, conseguire, desistere, rinunciare, accarezzare/ mezzo, manovra, a bella prova, deliberatamente.

To 46% των ερωτηθέντων απάντησε ότι σημαίνει στόχος, και ένα άλλο 46% (περίπου) ότι σημαίνει σκοπός.

tema

(Palazzi): (pl. -mi) s.m. [dal gr. θέμα, argomento] soggetto, argomento da trattare o motivo ricorrente o centrale in un' opera: il tema di un convegno di studi, il tema della morte in Foscolo; il tema del mio discorso// T. scol. argomento da trattare, dato come esercizio scolastico o come prova d' esame// T. glott. la radice di una parola che rimane dopo averne tolto i suffissi, i prefissi e le desinenze// T. mus. parte melodica che contiene il motivo principale del componimento musicale: I temi delle opere wagneriane/ N. motivo, tesi.

68% απάντησαν ότι σημαίνει θέμα, 19,23% δεν απάντησαν και οι υπόλοιποι το εξέλαβαν ως επίκεντρο, τίτλος ή κείμενο.

criterio

(Zingarelli): [vc. dotta, dal greco κριτήριον, da κρίνω, io distinguo] s.m. 1 norme, fondamento per giudicare, distinguere, valutare, e sim.: stabilire, scegliere, formarsi, seguire un criterio: opere scelte secondo un valido criterio. Sin.: principio, regola 2 facolta' di giudicare rettamente, discernimento: persona di poco criterio, mancare di criterio/ buon senso: ebbe il criterio di tacere. Sin.: discernimento, senno 3 (sport) criterium.

To 50% απάντησε ότι σημαίνει θέμα και το 19%, περίπου, δεν απάντησε καθόλου, οι υπόλοιποι το εξέλαβαν ως κριτήριο (11,54%), δικαιολογία, δεδομένο, κίνητρο, παράγοντας, αίτιο.

ecologico

(Palazzi): ecologico (pl. -ci) agg. dell' ecologia, che riguarda l' ecologia.

ecologia: s.f. T. scient. [dal greco οίκος, casa, e λόγος, discorso] studio della vita degli organismi animali o vegetali rispetto all' ambiente.

66% των ερωτηθέντων απάντησαν ότι σημαίνει οικολογικός, περίπου 12% ότι σημαίνει οικολόγος και οι υπόλοιποι το εξέλεξαν ως φιλικός στο περιβάλλον, περιβαλλοντικός, οικολογία.

κενά

Οι ερωτηθέντες σε ποσοστό 23,08% δεν απάντησαν για 6 ή 10 λέξεις και μόλις 3,85% των ερωτηθέντων δεν απάντησε για 17 λέξεις. Κάθε κενό αντιπροσωπεύει και ένα επίπεδο συνειδητοποίησης της ανάγκης τους για βοήθεια, δηλ. εκφράζει σε αντίθεση με την αυτοαξιολόγησή τους μια αλλαγή στις προσδοκίες τους από τα λεξικά. Αλλωστε όλοι τους μετά το τέλος της άσκησης έψαξαν χωρίς άλλη παρότρυνση στα λεξικά τους.

άσκηση διπολιτισμικότητας των φοιτητών

Οι ερωτηθέντες έπρεπε να διαβάσουν κείμενο που μοιράστηκε σε φωτοτυπίες, ως τελευταία άσκηση, τους ζητήθηκε να κάνουν διορθώσεις όπου κατά τη γνώμη τους υπήρχαν λάθη και να το μεταφράσουν. Το μη-κείμενο αυτό περιείχε όλες τις λέξεις που στην προηγούμενη άσκηση τους δόθηκαν σε λίστα. Ήταν κατασκευασμένο και όχι φυσικό και αυθεντικό και φαινομενικά ιταλικής γλώσσας αλλά παραβίαζε όλες τις συμβάσεις που διέπουν στην ιταλική γλωσσική κοινότητα τη σημασία των λέξεων της λίστας. Το δέχτηκαν ως ιταλικό και το μετέφρασαν στα ελληνικά. Κατα τον Meara ο βαθμός συνειδητοποίησής τους είναι μηδενικός ως προς την κατηγορία ψευδοδιαφανείς λέξεις της ιταλικής που προέρχονται από τα αρχαία ελληνικά είτε άμεσα είτε μέσω άλλων γλωσσών.

Κύρια έρευνα

Η έρευνα συνεχίστηκε για την λήψη αποφάσεων με τους ίδιους στόχους που αναφέρθηκαν στην προέρευνα. Δειγματοληψίες έγιναν κατά το 1991-92, το 1993-94, το 1994-95, το 1995-96. Οι δειγματοληψίες αυτές υποστηρίχτηκαν και με άλλη παράλληλη λήψη στοιχείων, κατά το χειμερινό εξάμηνο 1993-94, τα οποία φωτίζουν σημαντικές όψεις του προφίλ των φοιτητών Ιταλικής φιλολογίας.

Χρησιμοποιήθηκε πάλι το ερωτηματολόγιο 1. Μόνο που σε αυτή τη φάση έγινε ειδική αναφορά στην αναγκαιότητα να απαντούν μονολεκτικά για τη σημασία των λέξεων της λίστας (γι' αυτό ονομάστηκε ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ 2, βλ. σελ. 23. Κατά την επεξεργασία των δεδομένων προέκυψαν τα εξής:

Ερώτηση 1:

Οι περισσότεροι φοιτητές ήταν 20 χρόνων (37,66%). Άτομα δηλαδή που ενδεχομένως δεν ήταν πρωτοετείς φοιτητές στο σύνολό τους.

Ερώτηση 2:

Το 90,91% ήταν φοιτήτριες.

Ερώτηση 3:

Όλοι ήταν ελληνόφωνοι φοιτητές γεγονός που εξακολουθούσε να είναι επιθυμητό για την επιτυχία της έρευνας δεδομένου του θέματός της αλλά και του ουσιαστικού στόχου της (λήψη αποφάσεων για την οργάνωση της διδασκαλίας της μετάφρασης σε έλληνες που μεταφράζουν από τα ιταλικά στα ελληνικά)

Ερώτηση 4:

Όλοι τους ήταν απόφοιτοι λυκείου.

Ερώτηση 5:

Το 83,12% ήταν φοιτητές Ιταλικής φιλολογίας, το 9,09% ήταν φοιτητές άλλων ξενόγλωσσων τμημάτων και το 3,90% φοιτητές βιολογικών και ιατρικών επιστημών. Από αυτούς φοιτούσε στο 1ο εξάμηνο το 76,62%. Άρα υπήρχαν φοιτητές που συσώρευαν εμπειρίες οι οποίες ξεπερνούσαν τα όρια της Μ.Ε.

Ερώτηση 6:

Από αυτούς το 59,74% ήταν φοιτητές και κανείς δεν δήλωσε επαγγελματική δραστηριότητα η οποία να εγγυάται συσσώρευση εμπειριών μέσω μεταφραστικών πράξεων.

Ερώτηση 7:

Επικρατούσαν αυτοί που είχαν διδαχτεί τα ιταλικά στην Ελλάδα και από αυτούς το 75,32% δήλωνε ότι διδάχτηκε τα ιταλικά μόνον σε φροντιστήριο με μόνες εξαιρέσεις 2,60%, επί του συνολικού δείγματος, που δήλωναν ότι διδάχτηκαν τα ιταλικά στη Μ.Ε.

και μόλις το 1,30% δήλωνε ότι διδάχτηκε τα ιταλικά στο Τμήμα Ιταλικής φιλολογίας ή στο τμήμα φοίτησής του.

Ερώτηση 8:

Από αυτούς μόνο το 10,39% δήλωνε ότι διδάχτηκε τη μετάφραση απόκλειστικά στο Τμήμα Ιταλικής το 5,19% στο τμήμα φοίτησής του, το 1,30% στα Τ.Ε.Ι. και το 66,23% σε φροντιστήριο.

Ως προς το χρονικό διάστημα που διδάχτηκαν τη μετάφραση πριν από την είσοδό τους στο τμήμα φοίτησής τους αρκετοί δηλώνουν λιγότερο από 9 μήνες, ελάχιστοι περισσότερο από 9 μήνες και μόλις 23,38% ακριβώς μια σχολική χρονιά. Περίπου 33,77% από τους φοιτητές δήλωσαν ότι έχουν διδαχτεί μεταφραστικές ασκήσεις από τα αγγλικά στα ελληνικά αλλά επικρατούν αυτοί που δεν απάντησαν καθόλου (41,56%).

Όπως αναφέρεται παραπάνω, κατά το έτος 1993-94 έγιναν παράλληλες δειγματοληψίες οι οποίες φωτίζουν ουσιαστικές όψεις των υποκειμένων. Συγκεκριμένα:

Στο πρώτο μάθημα του χειμερινού εξαμήνου, οι 24 πρωτοετείς φοιτητές Ιταλικής φιλολογίας που συμμετείχαν (ομάδα1), εκτέθηκαν στο κείμενο που αποτελούσε και την άσκηση μετάφρασης κατά τις γενικές εξετάσεις και ταυτόχρονα έδωσαν πληροφορίες σχετικά με την εμπειρία τους στην μετάφραση από τα ιταλικά στα ελληνικά και την επίδοσή τους στο ειδικό μάθημα.

Το προίόν της άσκησής τους διορθώθηκε και η κλίμακα αξιολόγησης ήταν εικοσάβαθμη, όπως και η αντίστοιχη της μεταφραστικής άσκησης των γενικών εξετάσεων. Επικρατούσαν οι φοιτητές που η μετάφρασή τους αξιολογήθηκε με βαθμό 10 (20,83%) αλλά περίπου 50% των φοιτητών αξιολογήθηκαν με βαθμό μικρότερο του 10. Ως προς το χρονικό διάστημα που διδάχτηκαν μετάφραση πριν από τις γενικές εξετάσεις επικρατούν αυτοί που δηλώνουν 18 μήνες προετοιμασίας (25%). Από τους 24 αυτούς πρωτοετείς το 62,50% δεν δηλώνει κάτοχος πιστοποιητικών γλωσσομάθειας της ιταλικής γλώσσας και το 16,67% αξιολογήθηκε κατά τις γενικές εξετάσεις με 80 (τη βαθμολογική βάση του ειδικού μαθήματος των ιταλικών). Μετα ένα δεκαπενθήμερο προστέθηκαν σ' αυτούς άλλοι